

Slovenski dom

Stev. 254

V Ljubljani, sreda 6. novembra 1940

Leto V

Roosevelt tretjič izvoljen z ogromno večino za predsednika USA

Po zadnjih podatkih je Roosevelt dobil vsega skupaj 453 volilnih mož

Newyork, 6. nov. Reuter. Predsedstvo demokratske stranke je objavilo uradno poročilo, ki pravi, da je bil Franklin Roosevelt tretjič izvoljen za predsednika USA, in sicer za dobo od 1941 do 1945.

Po podatkih do pol desetih dopoldne je Roosevelt dobil vsega skupaj 453 delegatov, njegov nasprotnik Wilkie pa 92 delegatov. Verjetno je, da se bo izid spremenil še v korist Roosevelta.

Pri včerajšnjih volitvah je sodelovalo nad 50 milijonov volilcev in volilk iz 48 zveznih ameriških držav. Pri teh volitvah so po določilu ustave volili samo tako imenovane volilne moke ali dele gate ali pooblaščenke, ki potem izvolijo predsednika. Vendar je že po izidu teh pripravljalnih vo-

litev jasno, kdo bo državni poglavar Združenih držav.

Volilni boj je bil tak, kakor ga Amerika ne pomni, zakaj šlo je za velike odločitve: za uspešno obrambo Amerike, ki bo morala prej ali slej poseči v sedanji vojni spopad, za ohranitev socialnih pridobitev, ki jih je uvedel Roosevelt, za sodelovanje Amerike pri bodočem urejanju sveta. Tak program je zastopal dosedanj predsednik Roosevelt, ki je prav zaradi teh važnih vprašanj še tretjič privolil v kandidaturu, kar je v zgodovini Združenih držav edinstven primer. Udeležba je bila največja v zgodovini.

Kratek potek volitev je bil naslednji:

Ob 0.12 po ameriškem času so bili že znani prvi izidi. Po teh je dobil Wilkie 24 glasov, Roosevelt pa 7.

Ob 5 zjutraj po ameriškem času je Roosevelt imel večino v 12 zveznih državah in je dobil 133 delegatov, Wilkie pa je imel večino v sedmih državah in je dobil 70 delegatov.

Ob 8 po ameriškem času je Roosevelt vodil v 17 državah, Wilkie pa v 12.

Popoludne je Roosevelt vodil v 20 državah, ob 17 pa v 25 državah, Wilkie pa je obdržal svojih 12 držav in izgubil celo Indiano, kjer je doma. Njegovo rojstno mesto je z ogromno večino glasovalo za Roosevelta, Wilkie pa šele 113. Ob 19 zvečer je Roosevelt imel 235 pooblaščenec in je bila njegova izvolitev zagotovljena, saj mu je bilo potrebnih 266 volilnih mož.

Ob 6 zjutraj po srednjeevropskem času je Roosevelt imel 436 volilnih mož, Wilkie pa 82 volilnih mož. Tedaj so prišla točnejša poročila, ki so

Rooseveltu pokazala večino v 35, Wilkieu pa samo v 11 državah.

S tem je veliki volilni boj v Združenih državah, ki bo odločujočega pomena tudi za usodo Evrope in sveta, končan tako, kakor so si ga želeli demokratični tabori na vseh celinah.

Vesti 6. novembra

Uradni volivni izidi v Združenih državah bodo razglašeni šele tedaj, ko bo uradno štetje glasov priznal tudi premagani kandidat Wilkie. Wilkie bo ob dveh popoldne imel govor o volitvah in o volivnem izidu.

Podpredsednik nemške državne banke je dal izjavo, da je nemška marka popolnoma trden denar in je postala temelj za obratunski promet v Evropi. Zlato kot podlaga denarne vrednosti nima v Nemčiji več pravice za obstanek. Za stalnost vrednosti jamči izdelovalna moč nemškega naroda.

Za člana Leopoldove in Karolinke nemške prirodoslovne akademije v Halleju sta bila med drugimi imenovana vsučiliški profesor iz Ljubljane dr. Maks Samec in zagrebški profesor dr. Edvard Miloslavci.

Več tisoč traktorjev za obdelovanje polja je kupila Rumunija v Nemčiji, Nemci pa so v Bukarešti uredili posebno šolo za urjenje osebja, ki bo imelo v rokah traktorje.

Delo nemško-italijansko-sovjetske podonavske konference bo zagotovilo Rumuniji varstvo njenih življenjskih koristi ob ustju Donave, pišejo rumunski listi.

Angleži zasedajo nove grške otoke

Italijansko napredovanje v Epiru - Grška poročila o uspešnih operacijah pri Korči - Pomorska bitka pri Krfu

Atene, 6. nov. m. United Press poroča: Na pristojnih grških vojaških mestih pravijo, da so angleške pomorske enote zasedle veliko grških otokov, ki so v vojaškem oziru važni.

Vsi grški konzulati v tujini so dobili in dali tudi navodila, da smejo sprejemati prostovoljce za boj proti Italiji.

V zadnjih dveh dneh je bilo v Grčiji vpisanega za vojaške potrebe 150 milijonov drahem narodnega posojila. Znatne zneske so vpisala razna industrijska podjetja, banke, pa tudi zasebniki.

Rim, 6. novembra. o. United Press poroča: Iz rimskih vladnih krogov poročajo, da so se angleške čete izkrcale še na grških otokih Kitera (ob južnem koncu Grčije), Hios (pred Smirno) in Mitilene, ki zapira od juga dostop v Dardanele. Otok Kitera tvori naravno zvezo med Kreto in grško celino, s čimer bi bil zaprt dostop do Dodekaneza.

Nekje v Italiji, 5. novembra. AA. Stefani. 151. uradno vojno poročilo pravi: Akcija italijanskih čet se nadaljuje na epirskem odseku, kjer so naši oddelki, potem ko so zlomili močan sovražni odpor, prispeli do gornjega dela reke Vojuse. Naše letalstvo je razvilo intenzivno akcijo ob sodelovanju s kopensko vojsko in je včeraj ves dan bombardiralo ceste, vojaške oddelke, skupine tovornih avtomobilov, barake in obrambne naprave na področju Florine, Kosture in Janine. Bombardiralo je tudi baterije in druge vojaške cilje na severnem podnožju gorovja pri Janini in ob cesti Janina-Kalibaki. Razen tega so naša letala bombardirala tudi pristanišča Volos, Prevezo in Patras. Pri letalskih spopadih je bilo sestreljeno eno sovražno lovsko letalo. Tako znaša skupno število sestreljenih sovražnih letal 5. nov. 11.

Atene, 6. nov. o. Atenska agencija poroča: Zadnje uradno poročilo grškega vrhovnega poveljstva pravi, da so Grki na zahodnem bojišču zasedli novo vrsto utrjenih višin. Oddelki umikajočega se sovražnika so bili napadeni z lastnimi tanki. Grške

letalske sile so uspešno bombardirale letališče v Korči in Argirokastru in na tleh uničile veliko sovražnih letal. Pri včerajšnjih letalskih napadih sta bila sestreljena dva italijanska bombnika. Nobeno grško letalo ni bilo izgubljeno.

Atene, 6. novembra. o. Atenska agencija. Uradno poročilo grškega vrhovnega poveljstva pravi, da so njihove čete napadle in zasedle novo višino na albanskem ozemlju pri Korči. Posledica te zasedbe je bila, da so Grki zajeli večje število italijanskih vojakov, topov, strojníc in drugega vojnega materiala. Grška letala so z uspehom bombardirala in s strojnimi obstreljevala sovražne čete in tanke. Sovražna letala so bombardirala Pirej, Patras, Volas in več drugih manjših mest, katera nimajo vojaškega pomena. Sestrelili so Grki pet sovražnih letal, sami pa so izgubili eno letalo.

Predsednik angleške vlade o angleški pomoči Grčiji

Napovedi o velikih letalskih napadih na južno Italijo Poasnila o letalski in pomorski vojni z Nemci

London, 6. novembra. o. Predsednik angleške vlade Churchill je imel snoči govor, v katerem je dejal med drugim:

Že smo na Kreti ustanovili pomorsko in letalsko oporišče, ki nam bo omogočilo, da občinno razširimo delavnost in akcijsko področje naše vojne mornarice ter letalstva. Začeli smo z bombardiranjem vojaških ciljev v italijanskih mestih ter oporišč v Južni Italiji. Ta bombardiranja bodo vedno večja. Lahko tudi povem, da so tudi ostale sile na pohodu v želji in z namenom, da pomagajo Grkom do skrajne

meje možnosti. Moramo se lotiti novih nalog z zdravim smislom za veliko odgovornost, ki pada na nas tu v Angliji in v Egiptu, ter zaradi zelo velikih in neprestanih nevarnosti, ki so pred nami. Nevarnost pred vdorom sovražnika v Veliko Britanijo, čeprav je ta nevarnost zdaj manjša, zahteva vso našo previdnost. V preteklih mesecih smo poslali 20.000 vojakov z naših otokov, ali z drugih delov cesarstva na srednji Vzhod. Razmerje sil na egiptski meji in v Sudanu je zdaj manj neugodno, kakor pa je bilo tedaj, ko je bila premagana Francija.

V nadaljevanju govora, je Churchill dejal, da je Hitler obljubil, da bo nemško letalstvo zbrisalo angleška mesta z zemlje. Angleška mesta še stojijo. Ob nemških napadih je bilo do sedaj ubitih 14.000 civilistov, 20.000 pa hudo ranjenih. Septembra je tedensko število mrtvih in ranjenih znašalo povprečno 4500, oktobra pa 3500. Sovražnik je vsako angleško letalo plačal s tremi svojimi, vsakega angleškega pilota pa z 10 svojimi. Anglija je na poti do enakosti z nemškim letalstvom in bo kmalu dosegla premoč, kar je poročilo za zmago.

Delo nemških podmornic je bilo zadnje čase dosti revnejše, kakor nemški letalski napadi. Preganjanje podmornic je bilo oteženo, ker ne more Anglija uporabljati irskih obal in ker je morala zbirati brodogve za obrambo proti morebitnemu nemškemu vdoru. Toda to je že minilo, 50 ameriških rušilcev stopa v službo in dodelani so tudi angleški rušilci, ki so bili začeti pred letom dni. V zadnjih dneh sta bili potopljene dve nemški podmornici, med njimi tista, ki je potopila veliki parnik »Empress of Brity«. Podmorniška vojna bo prihodnje leto še dosti hujša, toda misliti je treba naprej, na leto 1943 in 1944, če sovražnik do tedaj ne bo hotel položiti orožja, ali če se ne bo sam zgrudil. Tudi to delo bo Anglija opravila tako.

Predavanje o Kreku. Fantovski odsek v Novem mestu priredi dne 6. novembra ob 20 v mali dvorani Prosvetnega doma širši sestanek, na katerem predava g. ravnatelj Ivan Dolenc o dr. Janezu Ev. Kreku. K zanimivemu predavanju toplo vabimo vse moze in fante, da se sestanka gotovo udeležite.

zadnja dva dneva in so sovražna letala bombardirala mesta v južni, severni in srednji Angliji, mesta v Škotski in angleško prestolnico London. V Londonu je bila povzročena manjša škoda, v drugih mestih pa je bilo porušeni več hiš in tudi večje število mrtvih. Podnevi so sestrelili 7 nemških letal, sami pa so izgubili šest letal, trije piloti so se rešili.

Zaradi slabega vremena so angleška letala bombardirala le luke v zasedenem ozemlju, letališča in nekatera mesta v zahodni Angliji. Letala so se vrnila šele zjutraj in poročajo, da so povzročili več požarov.

Poročila o letalskih izgubah

Včerajšnje nemško poročilo:

1 angleško letalo sestreljeno,
1 nemško letalo se ni vrnilo.

Današnje angleško poročilo:

7 nemških letal zbitih,
6 angleških letal izgubljenih,
3 piloti rešeni.

Cez švicarsko ozemlje so snoči letela številna tuja, neznana letala v večjih skupinah in nadaljevala polet proti jugu. Zdi se, da so to bila angleška letala, ki so šla bombardirati Italijo. Zadnji volivni govor predsednika Roosevelta je poudarjal, da je mir Združenih držav odvisen od sposobnosti, s katero bodo pripravljali Amerikanci svoj obrambo. Število volivcev, ki pojde na volišče, bo dokaz za življenjsko silo ameriške demokracije. Naj bo izid kakršen koli, nobenega dvoma ne bo več, da hočejo vsi Amerikanci ostati v miru in braniti svojo demokracijo, svoje moralne in verske pravice, v katerih je zaloga moči za vse rušilne poskuse od zunaj in od znotraj. Roosevelt je govor končal z vzklikom: »Bog vodi in varuj Ameriko!«

Pri včerajšnjih volitvah v Združenih državah se je zgodilo še nekaj, česar ne pojmiyo v ameriški zgodovini: podpredsednik republike Garner ni šel volit. Baje zaradi tega ne, ker se zadnje čase ni z Rooseveltom razumel, proti njemu pa ni mogel glasovati. Nemško časopisje v poročilih z grških bojišč podčrtava pomembne uspehe italijanskih operacij in opozarja na hitrost, s katero se te operacije razvijajo, pravi agencija Stefani, ki dostavlja, da to pisanje nemškega tiska najbolj postavlja na laž angleška poročila o nekakih grških uspehih.

Več bivših romunskih ministrov, med njimi tudi nekdanji predsednik vlade Mihael, je bilo včeraj zaslanih zaradi umorov, katerih žrtve so pod prejšnjo vlado bili člani Zelezne garde.

Pretrgana so pričakovanja tistih, ki mislijo, da bi mogli Grki organizirati resen odpor proti italijanskemu vojnemu stroju. Res je sicer, da so Grki dobro oboroženi s topništvom, letali in orožjem angleškega in francoskega porekla, toda razlika med obema vojskama je toliko, da Grki nimajo možnosti za resen odpor. Italijansko prodiranje se ni začelo z bliskovitimi akcijami, ker ni na grškem ozemlju cest, kar jih pa je, so se spremenile v močvirja ali pa so jih Grki uničili, pravi posebno poročilo agencije Stefani z bojišča.

Nemške ladje v Braziliji so dobile zapoved, naj na tistem odloplevo iz brazilskih voda, poroča »Newyork Times.«

Liotičev »Zbor« razpuščen

Kakor poročajo zagrebške »Novosti« iz Belgrada, so včeraj policijske oblasti opravile tam preiskavo v prostorih Liotičevega »Zbor«. Pri tej priliki so aretirali tudi nekaj strankinih funkcionarjev, med njimi Mojica, Ratka Živadinoviča in Lenca. Prostore so zapečatili in jih dali pod policijsko stražo. Na temelju materiala, ki so ga našli, je bilo prepovedano nadaljnja delovanje zbiranja »Zbor«.

Uradno poročilo o bombardiranju Bitolja

Nemška poasnila k temu da gre v vsakem primeru za

dogodku pravijo, pomoto

Belgrad, 5. novembra. AA. Pooblaščenici smo objavili naslednje: Danes, 5. novembra med 13.40 in 15.10 so tuja letala trikrat preletela naše ozemlje. Letala so nad Bitoljem vrgla na mesto 21 bomb. Od njih jih je 19 eksplodiralo. Bilo je 9 mrtvih in 21 ranjenih. Letala so povzročila tudi veliko stvarno škodo. Izdani so bili takoj najstrožji ukrepi, da se z vsemi sredstvi oborožene sile onemogoči vsak nadaljnji poskus krstitve naše meje in napada na naše ozemlje. Strojne komisije so bile poslone, da po podatkih na kraju samem ugotovijo, čigava so bila ta letala. Po končni preiskavi bo kr. vlada storila potrebne korake, ki jih zahteva ta incident.

Belgrad, 6. novembra. m. O včerajšnjem popoldanskem trikratnem bombardiranju Bitolja, o katerem je bilo snoči po agenciji Avali izdano uradno poročilo, prinaša današnje »Vreme« nemško razlago

k temu letalskemu napadu. V svojem dopisu pravi: Zaradi bombardiranja Bitolja so snoči nemški pristojni krogi izjavljali, da je bil o tem izdan italijanski preklcik, ki pravi, da to niso bila italijanska letala. V ostalem tega ni mogoče smatrati za nastop proti jugoslovanski nevtralnosti, četudi bi to bila italijanska letala, temveč samo za pomoto zaradi težavnega ozemlja. Ni nobenega razloga za bombardiranje Bitolja po italijanskih letalih — pravijo v Berlinu — temveč bi takšne razlage prej mogla imeti Anglija zaradi morebitnega poskusa, da razširi vojno področje tudi na druge države. Jugoslavija ni prva v tej vojni, na katere področje so po pomoti padle bombe vojskujočih se držav in verjetno tudi ne bo zadnja. Pristojni nemški krogi zlasti poudarjajo, da ta dogodek ne sme vzbuditi kakšnega vznemirjenja v Jugoslaviji.

Anglija in London sta včeraj doživela spet vroč dan

Berlin, 5. novembra. DNB. Nemško vrhovno poveljstvo snoči poroča: Ob slabem vremenu so nemške letalske sile izvedle tuči danes ter ponoči polete nad Anglijo in Škotsko. Glavni cilj napadov je bil London. Od 19 snoči do 6.30 zjutraj so nemška letala izvajala zaporedne napade na britansko prestolnico in vrgla 1500 bomb raznega kalibra. V noči od 4. na 5. novembra so nemška letala izvedla mnogoštevilne napade na vojaško važne cilje v raznih krajih Anglije ter na industrijske naprave, munijska skladišča, letališča in vojaška taborišča. Razen drugega so bili zadeti bangariji v Beiti-shamu in Fordu. Tu so bombe zadale tudi le-

tala na letališču. V Coventryju in Liverpoolu so bile ugotovljene eksplozije in požari. V Kingstonu, Edinburghu in Clydenu ter tudi na še nekaterih krajih na Škotskem so bile zadete razne industrijske naprave in so tam nastale eksplozije.

Nadaljevalo se je polaganje min pred britanskimi pristanišči. Angleška letala niso izvedla nobenih poletov nad Nemčijo. Britansko letalo, ki se je skušalo približati francoski obali, je bilo sestreljeno. Eno nemško letalo se ni vrnilo domov.

London, 6. novembra. o. Včerajšnji letalski napad na Anglijo je bil malo močnejši, kakor

Ob tretji Rooseveltovi izvolitvi za ameriškega predsednika

Rooseveltova življenska pota in cilji

Menda res nihče, razen seveda tistih, ki imajo poseben namen stalno poudarjati priljubljenost Rooseveltovega protikandidata Wendella Willkieja, ni prav preveč dvomil, ali bodo ameriški volivci tudi tretjič zaupali državno krmilo Rooseveltu. Naj pri tej priliki navedemo na kratko nekaj podatkov, ki govorijo, kakšna je bila dozdaj življenska pot in kakšni so bili cilji tega, že tretjič izvoljenega državnega poglavarja Združenih ameriških držav.

Predsednik Roosevelt, ki sedaj poskuša tisto, česar si ni upal storiti niti »oče ameriške republike« Georges Washington, t. j., da bi postavil tretjič kandidaturu za državnega poglavarja, se je rodil 30. januarja 1887 leta v Hydeparku. Svoje pravne študije je končal na Harvardski univerzi, ko pa je bil 25 let star, se je vpisal med odvetnike v New Yorku. Leta 1905 se je oženil z nečakinjo Teodorja Roosevelta, ki je bil tedaj predsednik Amerike. Leta 1910 je bil izvoljen za senatorja države New York kot demokrat. Leta 1913 je bil imenovan

za državnega podtajnika v mornariškem ministru. Leta 1920 ga je demokratska stranka kandidirala za podpredsednika USA, ko je bil James Cox kandidat za predsednika. Toda tedaj so zmagali republikanci. Leta 1921 je hudo zbolel, toda s svojo krepostjo, voljo in vstrajnostjo je go neke stopnje bolezni premagal in tako izšel popolni paralizi nog. Skoraj deset let je živel proč od politike, leta 1928 pa je bil izvoljen za guvernerja zvezne države New York. Na to mesto je bil ponovno izvoljen z ogromno večino v letu 1930. V tej dobi so s zvezne države prebijale skozi največjo krizo v zgodovini svojega gospodarstva. Roosevelt je proučeval sredstva, kako bi razmere zboljšal. Leta 1932 ga je kongres demokratske stranke določil za kandidata za predsedniške volitve s senatorjem Johnom Garnerjem kot podpredsednikom. V novembru istega leta sta bila izvoljena oba, ko sta premagala dotedanjega predsednika Hooverja. V času svojega prvega predsednikovanja je Roosevelt izvajal svoj sistem »New Deal«, ki si ga je sam zamislil s pomočjo svojih najzgodnejših sodelavcev.

Kar se tiče zunanje politike, se lahko ta politika takole označi: Popuščanje glede Monroejevega načela in sicer s politiko dobrega sosedstva in obojestranskih trgovinskih pogodb, da bi trgovska izmenjava preprečila prehod v vojno, še važnejše pa je bilo obsežno oboroževanje. Leta 1936 ga je kongres demokratske stranke drugič postavil za kandidata z Garnerjem kot podpredsednikom. Tudi tokrat sta oba z ogromno večino premagala republikanskega kandidata Landonu in sicer z 46 od 48 glasov. Pred dvema mesecema je bil Roosevelt tretjič izbran za kandidata demokratske stranke, za podpredsednika pa je bil določen Henry Wallis, bivši poljedelski minister.

Včeraj so Združene ameriške države potrdile, da je imel Roosevelt prav, da se je še tretjič obrnil na ameriško ljudstvo za zaupanje v sedanjih razburkanih časih, ki zahtevajo celih mož.

300. alarm in 59. nočni napad v Londonu

Kako zelo preiskujejo nemški letalci Londončanom njihove živice, se vidi pač najbolje iz poročila, ki so ga zdaj poslali v svet iz Londona in v katerem navajajo številke vseh dosedanjih letalskih napadov na angleško prestolnico. Poročilo pravi: Število letalskih alarmov znaša v Londonu od začetka vojne do včerajšnjega dne točno tristo, 104 alarmi so bili naznanjeni zgodaj zjutraj, 103 popoldne, 22 zvečer in 71 ponoči.

Od 23. avgusta dalje so bili alarmi znaki veke dan in vsako noč. S popolnoma mirno nočjo od nedelje na ponedeljek se je končal 59. nočni napad na London. Od začetka vojne do včeraj so se sirene letetič oglašile po trikrat na dan.

Dobro so mu posvetili

Francozom se sedaj hudo godi. Primanjkuje jim živeža in oblast strogo pazi na to, da si ne bi kdo kopicil živil in dobro živel ter prodajal, dočim bi morali drugi stradati. Pa saj tudi sami pri nas doma vidimo, kako nekateri dobivajo čudno bolezen kopičenja. Sodišče v Bordeauxu je obsodilo ravnatelja francoske uvozne družbe Evgena Lannuyeuza na čedno vsoto denarne kazni, ker je kopičil zaloge, medtem ko so drugi, ki so se bili na fronti, stradali. Plačati je moral kar 600.000 frankov, kar bi bilo v našem denarju skoraj milijon dinarjev. Poleg tega pa so mu zapledili še zalogo. Taka kazen že nekaj zaleže in gotovo prežene zle misli, samo škoda, da je Bordeaux tako daleč, oziroma, da smo mi tako daleč od njega.

Običajna usoda velikih mož

V življenju prezir, po smrti spomenik

Leta 1878 so prvič v Evropi pokazali Edisonov gramofon. Tedaj so bili največji učenjaki mnenja, da je to očesna prevara.

Ko so začeli graditi Eifflov stolp v Parizu, je podpisalo 300 francoskih književnikov naslednjo pismo: »Mi, književniki, slikarji, kiparji, arhitekti, estradni ljubitelji lepote našega Pariza, z vsemi svojimi slami protestiramo v imenu užaljenega francoskega okusa, proti zgraditvi nekakšnega čudnega in grdega stolpa sredi Pariza.« Visoki stolp pa le stoji v okras francoske prestolnice.

»Zagotavljam vas, da so to majhni baloni,« je dejal v francoskem parlamentu veliki učenjak Paul Painlevé, ko so prve granate začele padati na Pariz. Nikdo ni hotel verjeti, da bi bilo mogoče iz Nemčije streljati na Pariz. Nekaj dni pozneje pa so francoski častniki ugotovili po drobcih granat, da morajo imeti Nemci top, ki so ga takoj imenovali »Debeli Berta«.

Lahko bi našli še dosti drugih primerov takšne vrste, videli pa bi iz vseh, da skoraj nikdar niso učenjaki hoteli dati priznanje nobeni takšni novosti. Skoraj v vseh primerih so dobili izumitelji priznanje šele po navadno prežgodnji smrti od lakote... Potem pa jim je »hvaležno« človeštvo postavilo vsepovsod kamenite spomenike.

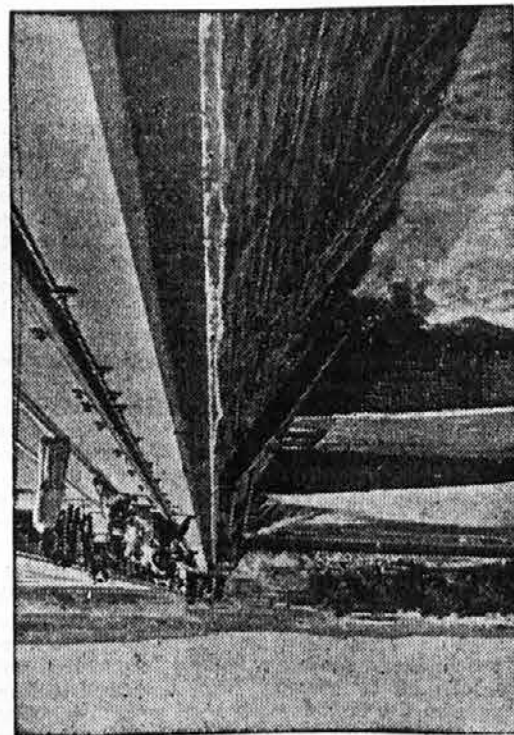
Tanki, kakršne kupuje Kanada od Združenih ameriških držav, verjetno ne toliko zase, kot pa za račun Velike Britanije. Na videz so res nekam čudni. Nemci pravijo, da jih imajo USA še iz svetovne vojne

Številke o preseljevanju Nemcev iz Besarabije

Berlin, 5. nov. m. Transcontinental Press: Nemci iz Besarabije bodo v kratkem vsi preseljeni, kajti večina jih je že zdaj v Nemčiji. Gre za 89.361 Nemcev. Iz Severne Bukovine bo treba preseliti 45.000 ljudi. Preselitve tako velikega števila ljudstva ni bilo mogoče izvesti v enem samem mesecu, zlasti ne zaradi prometnih težav v Romuniji in v pokrajinah, ki jih je Romunija odstopila sosednjim državam. Pri preseljevanju nemškega življa sodeluje 299 članov SS oddelkov, ki jih vodi Lorenz, in 300 članov NSKK (narodnosocialističnega motornega zbora). Nemce so iz vseh krajev prevažali s tovornimi avtomobili, po železnicah in z drugimi prevoznimi sredstvi do Donave, kjer jih je pričakovalo 27 ladij, da se z njimi prepeljejo v Jugoslavijo. Da bi preprečili razne bolezni, so bili izdani vsi potrebni varnostni ukrepi.

Letošnji pridelek krompirja v Nemčiji bo dal 70 milijonov ton, največ po svetovni vojni, pravijo podatki z nemškega osrednjega statističnega urada. Tudi letina sladkorne pese je bila po istih podatkih boljša od lanske.

Veliki nasip ob Nilu pri Assuanu.

Grk, ki je pribežal na jugoslovansko mejo, popisuje

Življenje v bombardiranem Solunu

V pristanišču ni nobene ladje — Kruha in drugih živil, razen kave in sladkorja, kolikor kdo hoče — O kakšni lakoti ni govora

Vojaški begunci iz grških mest, ki jih Italijani pridno bombardirajo, v velikem številu prihajajo tudi na jugoslovansko mejo, kjer se pač lahko oddanejo, ko vedo, da so končno le na varnem. Tam pripovedujejo na široko o vsem, kar so v zadnjih dneh italijanskih napadov doživeli. Vsekakor so njihova pripovedovanja izredno zanimiva, ker povedo dosti več, kot pa kratka, eshoparna uradna poročila, ki jih vsak dan prinašajo časopisi. Tako je nek Grk, ki je te dni prispel s svojo ženo in hčerko na jugoslovansko mejo in je baje namenjen v Romunijo, pripovedoval — kakor piše dopisnik belgrajske »Politike« — med drugim nekako takole:

»Bombardiranje je trajalo cele štiri dni. Najhujše smo doživeli v četrtek, dočim so bila poznejša bombardiranja milejša, ker se je začela udeleževati v večji meri protiletalska artilerija...»

V petek se je bombardiranje ponovilo, toda ni bilo tako hudo. Italijani so bombardirali Solun tudi včeraj (v soboto). Solunsko pristanišče je malo trpelo. Napadi so bili v glavnem namenjeni novi železniški postaji, kjer je veliko število vagonov, po-

tem središču mesta in tramvajski remizi zunaj mesta. Kolikor sem mogel sam videti, je tvarna škoda velika... Italijani so zmetali mnogo bomb.

Zanesljivo vem — o tem sem se prepričal, ko sem šel mimo jugoslovanskega svobodnega pristaniškega pasu — da tam ni bilo nič bombardirane, Tudi ne noben tuji konzulat. Zanesljivo je tudi to, da med solunskimi Jugoslavlani ni bilo žrtve.

Življenje v Solunu, ki ga tako pogosto obiskujejo italijanska letala, je zelo težko. Ljudje se stalno drže doma, le lakrat zapuste hiše, če morajo iti nakupovati nujne življenjske potrebščine, ali po drugih važnih poslih. Ulice so skoraj čisto zapuščene in le redko koga vidiš na njih, in še to le po stranskih, kako speši korak.

Tramvajskega prometa niso ustavili, čeprav so ga precej omejili. Zasebnih avtomobilov in avto-taksijev pa tu sploh ni nobenih več, ker so vsa taka vozila zasegli, da z njimi prevažajo čete. V bolnišnicah je dosti ranjencev, ki jim nudijo hitro pomoč.

Železniška zveza med Solunom in tujino dozdaj še ni poškodovana. Promet proti Lerinu, Atenam, Aleksandropolu in Idomeni poteka v redu. Potniški promet je zelo omejen, vojaški promet pa je v polnem teku. Iz Soluna smo odšli davi ob 2.50 in se z navadnim vozom pripeljali do postaje Gefira, kjer smo stopili na vlak.

O pomorskem prometu se zdi, da je ukinjen, ker že nekaj dni nisem videl v solunskem pristanišču nobene ladje.

Kljub pogostemu bombardiranju se ljudstvo drži izredno dobro. Prva dva dneva so ljudje ostali v Solunu, pred dvema dnevoma pa so se Solunčani začeli izseljevati v bližnje vasi.

Kar se tiče življenjskih potrebščin, je težava zdaj dovolj. Kruha je toliko, kolikor ga hočete. Tudi drugih živil, kakor rib, zelenjave in podobnih stvari je dovolj. Kave in sladkorja pa se zdi, da sploh ni. V zadnjih dneh si tega nisem mogel nabaviti. Meso dobis samo dva dni v tednu. O kakšni lakoti ni mogoče govoriti.

Radio

Program radio Ljubljana

Četrtek, 7. nov.: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi in poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 12 Slovenski skladatelji (plošče) — 12.30 Poročila in objave — 13 Napovedi — 13.02 Štirje fantje — 13.10 Poročila — 18 Pester spored Rad. ork. — 18.40 Slovensčina za Slovence (dr. R. Kolarič) — 19 Napovedi in poročila — 19.25 Nac. ura — 19.50 Deset minut zabave — 20 Cimermanov kvartet 20.45 Reproduc. koncert simf. glasbe — 22 Napovedi in poročila — 22.15 V oddih (Rad. ork.).

NISMO EDINI

Roman podeželskega zdravnika

»Ne bojte se! Tako! Zdjaj je že dobro.« Hitro je postavil roko med dve deščici ter ju močno stisnil z ovojem.

»No, vidite, kako ste bili pogumni. Popustite zdaj, je že gotovo.«

Dekle je s šibkim glasom vprašalo: »Gospod doktor, ali je roka zlomljena?«

Zdravnik ji je odgovorjal: »Mislim, da je. Nekaj časa ne boste mogli plesati. Tako, zdaj vam bom pa dali lepo ovratnico.«

Začel ji je zavezovati okoli vratu zanko iz brisače, da bi vanjo obesil bolno roko.

»Tako boste mirno držali ročico, mislim pa, da ne boste tega ovratnika dolgo nosili. Samo pridni hodite. Zdjaj pa moramo pogledati, kaj je z nogo.«

Previdno ji je snel nogavico, ki je bila polepljena s krvjo. Na nogi ni bilo tako hudo. Samo malo hujsa praska. Zdravnik je vzel na vato razkužila, ji rano izmil in nogo zavezal. Potem je dekle pokrnil z oedejo, jo pogladil po svetlih, bleščečih lasih, vstal z roba postelje, kjer je dozdaj sedel, in odšel v kot sobe, da bi si umil roke in pospravil zdravniško torbo.

Ko je stal tam in obračal ledja bolnici, se je dekle do cela pomirilo. Z nepremičnim pogledom je zrla v zdravnika in ga še enkrat vprašala:

»Kako dolgo ne bom mogla plesati?«

»Vsekakor precej dolgo ne.«

Pri teh besedah je z lahnim gibom zdrave roke snela z glave lasuljo s svetlimi, bleščečimi lasmi in se v trenutku spre-

menila v docela drugo dekle, skromno, mlado, nesrečno deklico.

»Hvala vam, gospod doktor.«

Zdravnik je končal svoj posel v kotu in odšel spet k postelji. Obstal je in jo presenečeno pogledal. Kaj je to tisto dekle od prej? Drugi lasje!

Potem je domel spremembo in se dobrodušno nasmehnil. Ker je plesalka govorila s tujim naglasom, jo je dr. Newcome vprašal:

»Kaj niste Angležinja?«

Odkimala je. Pravega odgovora ni dobila, a je vseeno spraveval naprej, samo da bi bolnico malo raztresel:

»A kdo je poslal po mene, ko se vam je pripetila nesreča?«

»Jaz nisem poslala. Sam od sebe je odšel fant, ki prodaja v gledališču sladkorčke. Pozna vas in pravi, da ste zelo dober človek. Dejal je, da ste vedno tako ljubezni.«

»Saj so vsi zdravniki ljubezni.«

»Rekel je, da ste vi najboljši zdravnik v Calderburryju.«

»Res? Dobro, dobro. Torej, treba bo nekaj tednov, da bo roka ozdravela. Imate koga, da vam bo pomagal?«

»Nikogar nimam, gospod doktor. Imate morda vi koga svojega?«

»Jaz? Kakšno zvezo pa ima to z mano?« je vprašal presenečeno.

»Kar tako. Samo vedela bi rada. To je vse. Lepo je, če človek misli in skrbi za druge.«

»Oh, seveda. Jaz imam ženo in sina,« je dejal zdravnik, čeprav mu je bilo nekam čudno, da se take reči pogovarja s tem nepoznanim dekletom.

»Kako sta srečna... In vi tudi, kaj ne?«

»Torej storil sem vse, kar sem mogel. Zdjaj pa je vam potreben počitek.«

Doktor se je začel pripravljati na odhod, dekle pa ga je spet s prošnjo v oči pogledalo in znova z drhtečim glasom vprašalo:

»Kaj res ne bom mogla plesati?«

»Plesati? Nikakor ne, vsaj precej dolgo ne.«

»Kako pa bom potem... Ah nič! Hvala vam, gospod doktor.«

Zdravnik ji je stisnil roko in še enkrat vprašal:

»Niste vi Nemka? Čuden naglas imate.«

Dekle je na kratko odgovorilo:

»Nisem.«

»Prišel bom jutri, da bom videl, kako vam je. Zbogom!«

Ko je doktor Newcome bil že čisto pri vratih, ga je tiho poklicala:

»Gospod doktor, oprostite, ime mi je Leni. Uboga plesalka sem. Avstrijka...«

»Dobro, dobro, dekle. Varnjete se. Bodite mirni.«

Po teh besedah ji je z roko zamahnil v pozdrav in odšel. Pred vrati ga je čakala gospodinja, stara Petersonka.

Zelo jo je zanimalo, kako je plesalki. Ko je zvedela, da ubožica ne bo dolgo mogla plesati, se je nakremžila in čemerno mrmrala nekaj o svoji nesreči.

V.

Ko je dr. Newcome prišel domov, Jessice še ni bilo. Seja je trajala nekaj dalje, ker je bilo treba rešiti važna vprašanja in slišati nekaj važnih, učenih govorov.

Zdravnik ni takoj legel, temveč je sedel v ordinacijski sobi za pisalnik in hotel nekaj časa brati. A bral je nekam raztreseno. Vse besede, ki jih je bral, so imele nekam čuden, tuj naglas, se mu je zdelo. Kaj je to?

Čez čas se je nasmehnil in se spomnil ubožice, male plesalki Leni, ki je govorila s takim naglasom. Kako bomo živili to malo, šibko bitje. Kdo zanj skrbi?

Tedaj je zaslišal od zunaj glas Suzanne, ki je pričakala Jessico:

»Gospod je še v ordinaciji.«

Ko je stopila žena v sobo, mu je očitajoče dejala:

»Kaj se nisi mogel vrniti na sejo?«

»Ne, draga. Imel sem dosti posla in doma sem moral še nekaj reči končati.«